

VSI NACIJI V ITALIJI SO SE ZDAJ PODALI

RIM, 2. maja. — Danes se je brezpogojno vdala zaveznikom vsa nemška bojna sila, na tleh, v zraku in na morju in sicer v Italiji ter južni in zapadni Avstriji, vsega skupaj več kot 1.000.000 mož.

Sovražnosti so ponehale opoldne danes, (8:00 zjutraj clevelandski čas).

Kapitulacija je bila podpisana v navzočnosti zaveznikov, med temi so bili tudi Rusi. S tem je zaveznikom odprta pot brez opozicije do Berchtesgadena v Bavariji.

Dokument za vdajo so podpisali v nedeljo popoldne v gradu Caserti. Za nemško poveljstvo sta podpisala general von Vietinghoff-Scheel ter Karl Wolff, poveljnik nemške policije in SS v Italiji.

S predajo te nemške bojne sile je izpostavljeno krilo generala von Lehra, ki poveljuje nemškim četam v okolici Trsta in v Sloveniji. Toda angleške čete se nahajajo že severno od Trsta.

S tem je zdaj brez dela v Italiji kakih 24 zaveznikov divizij, ki se jih bo poslalo lahko kam drugam.

Ta nemška bojna sila, ki se je vdala zaveznikom, se je raztezala v severni Italiji do Soče na vzhodu, v Tirole, Salzburg ter delno na Koroško in Štajersko.

Točke vdaje zahtevajo, da prenehajo sovražnosti opoldne v sredo, da se takoj razoroži vse nemške in italijanske čete in da sovražno poveljstvo izvrši vse ukaze, ki bi jih dal vrhovni poveljnik zaveznikov v Sredozemlju, general Alexander.

Ob tej priliki je general izjavil napram zavezniki bojni sili v Italiji in Sredozemlju, da je lahko ponosna na to slavno zmago po skoro dveh letih bojev, ki so jih pričeli v Siciliji poleti 1943. S tem je popolnoma osvobodena Italija in nekdanji močan sovražnik je strel in uničen položil orožje pred noge zmagovitim zaveznikom četam.

Včeraj se je vdal italijanski maršal Graziani z vsemi fašističnimi četami.

S tem imajo zaveznike čete v Italiji odprto pot v Bavarijo in Avstrijo. Vsak čas se pričakuje, da se bodo združile z ameriški armadami, ki prodirajo v južni Nemčiji v Bavarijo.

Dokument za vdajo nemške bojne sile je bil spisan v nemščini in angleščini.

Radio iz Rima je danes tolmačil nemškim četam točke vdaje ter jih pozivljalo, naj se ravna po tem ter izpolnijo te točke do pčise.

Angleške oklepne čete so udarile od Vidma (Udine) naprej proti avstrijski meji. Jugoslovanski viri poročajo danes, da so Jugoslovanske čete okupirale Trst, Gorico in Monfalcone (Tržič), s čemer je zdaj osvobojen ves Istrski polotok.

Ljubljana in Zagreb z okolico sta še vedno v nemških rokah, kot trdijo najnovejša poročila.

Berlin se je podal Sovjetom Tudi Hamburg je baje padel

LONDON, 3. maja. — Sinoči je Berlin kapituliral. Vsa nemška garnizija, broječa do 70.000 mož, se je podala včeraj Rusom.

Premier Stalin je naznanil, da so se Nemci v Berlinu podali včeraj popoldne ob treh. Nemški garniziji je poveljeval general topništva Webling.

Boj za Berlin je trajal 12 dni, to se pravi boj po berlinskih ulicah in vse do osrčja mesta.

Stalin ni omenil Hitlerja niti Goebbelsa, ki sta bila poročana v Berlinu v zadnjih dneh boja. Toda Goebbelsov deputij, dr. Hans Fritzsche, ki so ga sovjeti zajeli v Berlinu, je povedal, da so izvršili samomor Hitler, Goebbels in general Krebs.

Stalin je tudi naznanil, da so ruske čete vzele baltičsko pristanišče Rostock.

V Moskvi so praznovali zavzetje Berlina z 24 salvami iz 342 topov. Kredit za zavzetje Berlina sta dobila maršala Žukov in Konev, prvi poveljnik prve beloruske, drugi prve ukrajinske armade.

Koliko ljudi je umrlo v Berlinu se morda ne bo nikoli natančno vedelo. Berlin je imel pred vojno 4.335.000 prebivalcev.

LONDON, 3. maja. — Danes je naznanjal radio iz Hamburga, da so angleške čete okupirale največje nemško pristanišče Hamburg. Naznanilo je bilo sicer v nemškem jeziku, toda javljali so to Angležim.

Razne vesti od naših borcev v službi Sirica Sama

V nedeljo 29. aprila je umrl v vojaški bolnišnici v Memphis, Tenn. Pfc. John J. Knaus. Bil je star 30 let in v armadi je služil od marca 1941. Na 19. novembra 1944 je bil ranjen v bojih v Nemčiji. Odpeljali so ga v Anglijo in od tam z letalom v New York. Na 8. januarja letos je bil prepeljan v bolnišnico, kjer je v nedeljo umrl.

Zapuška dve sestri, Mary in Mrs. Agnes Skorich ter brata Pfc. Franka, ki se zdravi v bolnišnici v Atterbury, Ind. za ranjane, ki jih je dobil lanskega julija v Franciji. Oče Frank mu je umrl leta 1937, mati Mary pa 1917. Družina ima dom na 3926 St. Clair Ave.

Truplo bo poslano v Cleveland in bo položeno danes opoldne na mrtvaški oder v Grdinovem pogrebem zavodu. Pogreb bo v soboto popoldne ob desetih z vojaškimi častmi v cerkvi Brezmadež. Spočetja na Superior in 41. cesti. Na pogreb je dospel tudi brat Pfc. Frank iz Indiane.

Cpl. Frank J. Martich, sin Mr. in Mrs. Frank Martich iz 15416 Macauley Ave. piše domov, da se je vrnil iz Nemčije v Francijo, kjer so najlepše deželice.

Eisenhower dvomi pravljici o Hitlerjevi "junaški" smrti

Pariz. — General Eisenhower je poklical v spomin izjavo Heinricha Himmlerja 24. aprila, ki jo je dal švedskemu grofu Bernadotte v Luebecku, ko sta se pogajala za vdajo Nemčije. Takrat je Himmler rekel, da je Hitler tako bolan, da je morda že mrtev, ako pa ni mrtev, da ne bo več živel niti dva dni.

To se torej ne vjema z izjavo admirala Doenitza, ki je včeraj izjavil, da je Hitler umrl junjske smrti v Berlinu, je uradno izjavil gen. Eisenhower.

Iz Moskve se pa danes poroča, da je Hitler res mrtev in da sta on in njegov propagandni minister Goebbels izvršila samomor.

Washington. — Predsednik Truman je izjavil napram časnikarjem poročevalcem da ima dovolj zanesljiva poročila, da je Hitler res mrtev. Virov pa ni hotel izdati.

Razne važne vesti iz prestolnice

* Letos bo na ameriških farmah komaj nekaj čez 8 milijonov delavcev. Pred vojno jih je bilo nad 10 milijonov. Tako poroča poljedelski urad. Največ se pozna pri najetih delavcih, ki so odšli v mestne tovarne. Farmarske sinove, ki jih je vzela armada, v največ slučajih nadomestijo farmarske žene in hčere.

* V Nemčijo je odšlo 30 kongresnikov in časnikarjev poročevalcev. V Evropo jih je poslal vojni oddelek na pobudo gen. Eisenhowerja, da se na licu mesta prepričajo o nemških brutalnostih v ujetniških taboriščih.

LAVAL JE BIL IZGNAN TUDI IZ ŠPANJE

Madrid. — Nemško letalo je pripeljalo v Barcelono Piera Lavalja in dva njegova bivša ministra francoske vlade. General Franco jim je osebno ukazal, da morajo takoj zapustiti špansko zemljo. Franco je nastopil potem, ko je dobil tozadevni namig iz ameriškega poslanstva. Laval se je pa temu uprl, nakar so ga zaprli.

Molotov kaj takega ni navajen

Ruski zunanji komisar je na seji v San Franciscu oni dan kar dvakrat pogo-rel. Delegacija je potrdila zastopnike Argentine, čemer je Molotov nasprotoval ter zavrgla istočasno dostop komunistične poljske vlade na konferenco, kar je Molotov tako toplo priporočal. Molotov, ki ni vajen, da mu kdo reče "ne" (v Moskvi vladala nima besede "ne" v besednjaku), je bil radi te za-usnice ali je nezaušnica, tako poparjen, da je vstal in odšel iz zborovalne dvorane. Z njim zaeno sta odšla tudi slugi pokorni — Ivan Subabić in Jan Masaryk. Zborovanje se je vršilo naprej.

VATIKAN OBDOJA NEMŠKO VLADO POD HITLERJEM

Rim. — V vatikanskih krogih izjavljajo, da je s smrtjo Adolfa Hitlerja konec vlad, ki jo je smatrala katoliška Cerkev kot eno najbolj brutalnih v zgodovini.

Hitler se je obnašal napram sedanjemu papežu in napram njegovemu predniku popolnoma prezirljivo. Niti enkrat ni poslal kakega osebnega pisma ali drugega sporočila na papeža, najsi je bil kak še tako izreden slučaj. Hitler je v Nemčiji brezobzirno preganjal katoliško duhovščino in bo zapisan v zgodovini kot največji sovražnik cerkve, izjavljajo vatikanski krogi.

OPA pripravlja knjigo 5 za racioniranje

Washington. — Urad za kontrolo cen pripravlja knjigo za racioniranje št. 5. Sedanja knjiga 4 bo morda še za september ali oktober, potem bo treba pa novo. Nova knjiga 5 bo služila za nakup vseh živil.

Važna seja v nedeljo

V nedeljo popoldne ob pol dveh bo seja društva sv. Vida št. 25 KSKJ v prostorih nove šole sv. Vida. Članstvo je prošeno, da se udeleži v čim največjem številu.

Maša za 30 dnevnic

V petek ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Franka Pangeršič ob priliki 30 dnevnic njegove smrti.

Sedma armada je dobila v roke feldmaršala Rundstedta

Feldmaršal Karl von Rundstedt, ki je bil do nedavnega poveljnik na zapadni fronti, je zdaj ujetnik 7. ameriške armade. Amerikanci so ga dobili v kopalnišču Toeltz, 25 milj južno od Monakovega, kjer se je nahajal s svojo družino.

Maršal je rekel, da ni videl Hitlerja že od 12. marca in izjavil, da je vsak nadaljnji boj za Nemčijo zdaj brez pomena. Ne ve se še, ali se je von Rundstedt sam nastavljal Amerikancem, da so ga zajeli.

Von Rundstedt je bil eden najboljših nemških generalov in je začetkom te vojne pridobil za Hitlerja mnogo zmag na vzhodu in zapadu. Na listi zaveznikov bo najbrže na vrhu med vojnimi kriminalci.

Senatni odsek bo še razmotrival glede bingo

Columbus. — Senatni juridni odsek, ki je zadnji teden sprejel predlog, da priporoči zbornici sprejem predloga, ki bi v državi Ohio prepovedal bingo igre, se je zdaj premislil. Senator Reiners je rekel, da je prejel nešteto pisem in brzojavov iz vseh krajev dežele od državljanov, ki hočejo biti zaslišani glede tega. Tega se je odsek ustrašil in je sklenil, da bo o predlogu ponovno debatiral. Najbrže ne bo priporočal zbornici, da bi prepovedala bingo igre, ker so proti temu zlasti protestirale razne bratske in cerkvene organizacije.

Furnezi na premog in plin ter deli za iste

Joe J. Ahlin se priporoča za instalacijo novih furnezov na premog in plin. Dene tudi termostate, čisti ter popravlja furneze. V zalogi ima dela za popravilo vsakih vrst furnezov. Podjetje je na 613 E. 99. St. Tel. GL 7630.

Na obisk iz Penna

Iz Forest City, Pa., je prišla Mrs. Mary Maček na obisk k svoji sestrični Mrs. Vera Krajc, 19509 Chickasaw Ave. Tukaj bo ostala do nedelje. Kdor jo želi poklicati, je telefon KEnmore 5184. Mrs. Maček tem potom pozdravlja vse Forestičane in jim kliče: na svidenje!

RIBBENTROP Odstavljen

Doenitz, ki je prevzel poveljstvo nad ostanki Nemčije, je morda s tem zmešal mirovna pogajanja, ki jih je začel Heinrich Himmler. Na drugi strani se pa zadržuje možnost, da bo admiral Doenitz sestavil novo vladu, s katero bi bili zavezniki pripravljeno pogajati se za predajo Nemčije.

Prvo, kar je novi Fuehrer napravil, je bilo to, da je odstavljen zunanji minister von Ribbentrop. Na njegovo mesto je postavil grofa Lutz Schwerin-Krosigka, ki je bil finančni minister v vladi von Papena še pred Hitlerjem.

Ta novi nemški zunanji minister je bil vzgojen v angleških šolah in je bil pri vladi, še predno je prišel Hitler do oblasti. Temu bo morda Doenitz zdaj poveril nalogo, da se začne pogajati z zavezniki za premirje, ker govori perfektno angleško in kot človek angleških univerz bi bil morda sprejemljiv pri zaveznikih.

Kako bodo naciji vzeli admirala Doenitza, se še ne ve. Prvih 15 ur potem, ko se je razglasila za naslednika Hitlerja, se ni niti en nacija izjavila zanj, razen generala Franz Boehme, vrhovnega poveljnika nemških čet na Norveškem.

Možno je, da je Himmler, načelnik Gestapa in za Hitlerjem najmočnejši nacija v Nemčiji, sam poslal admirala Doenitza v osprej, da se pogaja z zavezniki, ko sam ni mogel uspeti.

Grof Krosigk, ki je vnuk cesarja Viljema, je šel pozno vstopil v nazijsko stranko, zato ga ne smatrajo za fanatičnega nacija.

Denar za nakup lotov

Na seji korporacije za zidavo novih hiš na pogorišču so zložili trgovci te okolice \$11.500 za nakup lotov. To bo nekako posojilo tistim, ki nameravajo zgraditi nove hiše na parcelah, kjer je plinska razstrelba 20. oktobra uničila naselbino.

JAPONCI BAJE PONUJAJO MIR KITAJCEM

San Francisco. — Kitajski zunanji minister Soong je povedal, da Japonci venomer ponujajo premirje Kitajcem. "Mi jim vedno pravimo: Govorili bomo o tem z Združenimi narodi in ne samo z vami," je povedal kitajski minister.

Ko so kitajskega ministra vprašali, če misli, da bo šla Rusija v vojno proti Japoncem, je rekel, naj o tem vprašajo ruskega komisarja Molotova.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVECO, Editor)

6117 St. Clair Ave.

Henderson 6628

Cleveland 3, Ohio.

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalcih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00.

Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 102 Thurs., May 3, 1945

Dve demokraciji?

Ameriški škofje so izdali pred konferenco v San Franciscu izjavo, v kateri naštejejo, kaj je potrebno, da bo organizacija za svetovni mir tudi v resnici uspešna. Ob tej priložnosti poudarijo škofje, da bo v bodočnosti izrazit boj med pravo demokracijo in komunizmom. To so njih pomembne besede: "Vsaki dan je bolj jasno, da bosta dva bistveno nezdružljiva življenska načina delila ljudi in narode v političnem življenju, ki je pred nami. To sta prava demokracija in marksistični totalitarizem." — Demokracija je zgrajena — na spoštovanju dostojanstva človeške osebe in na spoštovanju njenih pravic, ki so dane od Boga in jih nihče ne sme kršiti. — Marksistični totalitarizem pa nasprotno zganja skupaj mase pod diktatorsko vodstvo in meša njih razumnost s propagando in kontroliranim tiskom ter tiransko krši prirojene človeške pravice."

Tako postavljajo škofje nasprotje med dvema političnima nazoroma, ki že danes bijeta bitko za bodočnost sveta. Obenem pa opozarjajo, da je treba vse previdnosti, ker se komunizem skriva za kamuflažo.

Najbolj značilna kamuflaža, s katero komunizem ali marksistični totalitarizem zakriva svoje pravo lice, je zloraba besede demokracija. Pred leti so boljševiki odklanjali besedo demokracija in se iz nje norčevali, danes pa jo prav pogosto rabijo, da toliko lažje varajo neuke in lahkoverne mase. Dejansko zlorablja besedo demokracija, vendar izgleda po njihovem vsaj na zunaj kot da sta danes na svetu dve demokraciji, demokracija po ameriškem vzorcu in demokracija po sovjetskem kopitu.

Ko razmišlja kolumnist v N. Y. Timesu (27. aprila) o tej zlorabi, ugotavlja, da se pravi podtakniti stari besedi nov pomen, če se govori o neki sovjetski demokraciji. To pojasni na primeru: Eskimo tam na severu je oblečen celo leto v debele kože. Tam v Južni Afriki pa leta Bušman naokrog in le s kakim perjem v lasih. Oba sta napravljena po modi, vendar govorimo le o Eskimu, da je "oblečen." Če bi kdo govoril o Bušmanu, ki živi po svoji modi, da je "oblečen" bi zamenjal pojem oblečenosti, kot ga navadno rabimo, in bi napravil zmedo pri govorjenju. Tako delajo tisti, ki govorijo danes o sovjetski demokraciji, ki so vendar sovjeti tako brez vsega, kar spada k demokraciji, kot Bušman brez obleke.

Potem pa isti kolumnist nadaljuje z mislijo o svobodi, brez katere ni nobene demokracije in pravi: "V Rusiji je svoboda, da vsak bere časopise. Tako je vsak svoboden, da lahko bere vse, kar dobi v roke. Toda v Rusiji ni nobenega lista, ki ne bi bil vladen. Lahko torej sovjetski državljani bere več listov, toda vsi so pisani v enem samem smislu, namreč v vladnem. Pri vsej navidezni svobodi le nima nobene izbire in tako nobene svobode. Ameriški delavec pa ima nasprotno vso svobodo izbire. Bere lahko ta časopis ali oni, izbira lahko med naprednim in konservativnim, med levčarskim in desničarskim. In če mu oba nista všeč, sme stopiti s tovariši skupaj in začeti izdajati novega, takega, ki je res zanj. V tej svobodi izbire je prava demokracija. Zato se ne da govoriti o sovjetski demokraciji brez zlorabe besede."

Kar smo rekli o svobodi pri izbiri čtiva, isto velja o verski svobodi. V Rusiji ni nobene postave, ki bi ti prepovedala hoditi v cerkev. Boljševiki so sicer podrli ogromno število cerkev, toda v tiste, ki so še, smeš iti. Toda če greš v cerkev, ne dobiš dela v državni tovarni, ne na državnem posestvu, ne v državnem rudniku. O tem, kdo bo sprejel na delo odločujejo namreč tako imenovani "brezbožniki," ki so najbolj goreči komunisti. Ker pa je na Ruskem vse v državnih rokah, zato tam sploh ni drugega dela kot pri državi. Ti si torej svoboden, da hodiš v cerkev, toda obenem obsojen, da moraš poginiti, ker ne dobiš ne dela ne jela. Tako je verska svoboda pri sovjetih. Ker je vse v rokah države, je vsakdo samo suženj te države.

Ali naj imenujemo tako demokracijo brez svobode še demokracijo? Zato prav pravijo škofje, da moramo biti previdni, da nas kamuflaža demokracije komunistov ne prevladi. Ni dveh demokracij, ampak le ena. Drugo je sleparija.

Boljševiki torej zlorablja besedo demokracija prav pogosto. Kljub temu pa povedo, da je razloček med zapadno demokracijo in sovjetsko. Neki A. Sokolov piše: "Gotovo je razloček med demokracijo, ki je vpeljana v sovjetski Rusiji in med demokracijo, ki je v navadi v zapadnih deželah." Potem pa pravi, da bi bilo prazno delo, če bi kdo hotel, naj bo vpeljana ameriška demokracija po vseh evropskih državah. To da bi se reklo vsiliti tem deželah nekaj od zunaj. Sokolov pravi, da bi bilo to neopravičljivo umešavanje v povojno evropsko ureditev, če bi hoteli zgraditi Evropo po ameriško-angleškem vzorcu demokracije. Da ne bi kdo dvomil, da je tudi za Jugoslavijo pripravljena sovjetska "demokracija," piše isti Sokolov ob priložnosti, ko je bila podpisana med Rusijo in Jugoslavijo pogodba na dvajset let, da je Jugoslavija "po dobrosrčnosti sovjetskega naroda dobila možnost, da začne demokratski sistem." (N. Y. Times 22. aprila). Pod tako demokracijo je samo ena stranka in pod sovjetsko demokracijo seveda ni volitev po ameriških pojmihi. Na Poljskem je bilo po poročilih časopisov ustrelenih 24 ljudi, ker so preveč glasno povedali, da niso zadovoljni s tem, da sme pri volitvah postaviti kandidate samo ena

stranka. Tako je s sovjetsko demokracijo, ki hoče sedaj objeti velik del Evrope.

Mi bi radi ob tej priložnosti opozorili, koliko se je pisalo v ameriškem časopisu o svobodi in demokraciji, ki da jo bodo vpeljali Titovi partizani. Vedno in vedno se je poudarjalo, da dobi Jugoslavija demokracijo po ameriškem načinu z vsemi svoboščinami, ki so lastne pravi demokraciji. Danes povedo tudi Rusi jasno, da bo v Jugoslaviji takeimenoovana "sovjetska demokracija" in da ne puste, da se tja vrine ameriška. Tito je danes diktator po sovjetski milosti in o ameriških svoboščinah v Jugoslaviji ne bo ne duha ne sluha. Tako so listi, govoreči o partizanih, drug za drugim naselili propagandi in varali svoje čitatelje. Za tako sovjetsko demokracijo v Jugoslaviji se je boril SANS in krog okoli njega. Vsi ti ljudje so zlorabljali besedo demokracija, da so lahko vlekli za seboj lahkoverne mase.

Ten dni bo Slovenija končno osvobodena kletkega nemškega jarma. Ne po zaslugi partizanov, ampak po zaslugi zavezniških armad. Pa se pripravljajo za Slovenijo nov jarm, jarm sovjetske sužnosti. Tako beremo, da trenirajo komunistični partizani za Slovenijo 2700 svojih ljudi, ki bodo novi vladni uradniki in novi narodni sodniki — po sovjetskem kopitu "demokracije." Kakor da na Slovenskem ne bi bili imeli dovolj uradništva od poprej! Stari uradniki in stari sodniki bodo sedaj veseli, če jim bo dovoljeno ponižno služiti pod novimi komunističnimi gospodarji. To je svoboda, to je demokracija, ki čaka naš narod v starem kraju. Komunisti se seveda z vso dušo vesele.

Ali so Slovenci res obsodbe vredni?

Pismo uredniku lista "The Tablet"
(Napisal dr. Ciril Žebot)

(Nadaljevanje)

Ako bi bila ustvaritev domobranstva uspeh katerega političnega sodelovanja z Nemci, zakaj so tisoči fantov od Vaških Straž ob času laške kapitulacije šli v gozdove in se združili z izrazitim protinemškimi borci Slovenske Zaveze, namesto da bi bili zbrali vse svoje moči v Ljubljani, ki je bila še pod nemško okupacijo? In zakaj niso odgovorni predstavniki Slovenske Zaveze po 25. juliju l. 1943 navezali stikov z Nemci, da bi se dogovorili z njimi za bolj učinkovit in manj drag začetek domobranstva v trenutku laškega poloma? Če bi bili Slovenci kaj takega napravili, bi bili pač mogli s svojimi številnimi močmi in s pomočjo teškega nemškega orožja partizane kaj hitro "likvidirati."

12. Partizansko - laško pobijanje slovenskih demokratičnih oboroženih čet, beg zadnjih ostankov organiziranih slovenskih enic in spoznanje, da zaveznikov še dolgo ne bo — vse to je prineslo med narod veliko razočaranje. "Prevarali so nas! Osvoboditev je še daleč. Partizani se ne bore za skupni narodni cilj, temveč le za uničenje poslednjih demokratičnih Slovencev, ker hočejo na vsak način izvesti kravato revolucijo in potem sovjetizacijo."

Taka čustva so se začela porajati med ljudmi in zato je domobranska organizacija rasla od dne do dne. Množica beguncev se je izlivala v Ljubljano iz krajev, kjer so gospodarili in rušili partizani. Po nekaj mesecih, namreč spomladi l. 1944, je domobranstvo šlo kakih 12.000 mož, in okoli 3400 so šteli narodne straže v Primorju (kot žandarmerija, torej isto kot domobranstvo v Ljubljani).

Težka notranja borba se je razvila med štabom domobranstva in Nemci. Prva stopnja te borbe je prinesla zmago domobranstva. Nemci jih namreč niso silili, da bi morali napraviti kako prisego. Štab domobranstva je uspel, da se je zahtevalo od vsakega člana samo eno: da smatra domobranstvo za samostojno in nepolitično organizacijo ter dela za ohranitev tega značaja organizacije. Dejansko je bila vsa organizacija — od štaba pa do zadnje jedinice — sestavljena iz zanesljivih slovenskih častnikov, ki jih je vezala skrivna prisega, delovali za slovensko narodno in za zavezniško stvar. Polagoma jim je celo uspelo, da so pod zastorom domobranstva organizirali posebno in novo slovensko oboroženo podtalno vojsko, ki je v maju 1944 štela 3000 mož, skritih v gozdovih.

Polagoma so Nemci zavohali, da imajo Slovenci pod zastorom domobranstva še drugo, nelegalno vojsko, in so napravili nasprotno ukrepe. Dne 4. aprila 1944 so v Ljubljani aretirali tri vodilne osebe podtalne Slovenske Ljudske Stranke, in sicer Šmajda, Verbiča in Križmana. Poleg teh še večje število domobranskih častnikov. Štirim drugim se je posrečilo pobegniti.

Toda nemški pritisk je rasel. Dne 11. aprila so Nemci naenkrat prišli z zahtevo, da domobranci naredijo posebno prisego. Štab domobranstva je imel na roki težko odločitev: ali naj se napravi navidezna prisega in se tako prilije olja partizanski propagandi v zavezniškem svetu, ali naj pa odreče prisego in tako uniči še zadnje pribežališče za slovensko mladino, ko je to pribežališče štiti Slovence na eni strani pred deportacijo v Nemčijo, na drugi strani pa pred komunističnim terorizmom.

Odločili so se in izbrali *manjše zlo*. Podtalno delovanje za zidom domobranstva je postajalo težje in težje, pa tudi vedno bolj nevarno. Nemci so namreč držali na široko odprte oči in so kaznovali vsak napaden korak s smrtjo. V resnici je bilo več slovenskih častnikov ustreljenih.

V prvih mesecih, ko se je partizanstvo organiziralo, se je obračala partizanska propaganda na one, ki so imeli voliti med deportacijo v Nemčijo in med domobranstvom, naj se rajši dajo odpeljati v Nemčijo. Pozneje so pa partizani začeli tožiti domobrance Nemcem, češ, da ti na tihem snujejo naklepe v prid jugoslovanski vladi in zavezniškom. Tako je ravnal tudi dr. Furlan, ki je v septembru 1944 govoril po londonskem radiu, da so domobranci naskrivaj prisegli zvestobo Petru. Dalje je povedal, da imajo domobranci skriven načrt, da zasedejo slovensko Primorje tja do Trsta, ko pride čas za to.

13. Prisiljena domobranska prisega, ki so jo vzeli nase kot edino mogoče "manjše zlo," je nagnila Kuharja, da je napadel slovenske katoličane na splošno po londonskem radiu. Toda popolnoma gotovo je tudi to, da Kuhar ve, da domobranci niso imeli nobene druge izbire, ampak so morali sprejeti zahtevano prisego kot "manjše zlo." Kuhar ve, da so napravili prisego samo na videžno radi tega, da bi rešili svojo organizacijo in sploh slovensko demokratično stvar. Kuhar ve, da so mislili le na

U. S. DAJE DOBRIM
GOSPODINJAM
BONUS RDEČIH
TOČK

Patriotične ameriške gospodinje dobijo vsak dan ekstra rdeče točke, ker izvršujejo delo, ki znajo edine izvršiti za to deželo.

Za one, ki želijo dobiti bonus rdečih točk, je treba napraviti naslednje. Shranite vsako kapljo porabljenih kuhinjske masti. Točno jo nesite k svojememu mesarju. Za vsak funt vam bo dal bonus 2 točk... tako zelo nujno potrebujejo porabljenih maslobo, da izdelujejo zdravila, smodnik, umetni gumij, mliho in na stotine drugih potrebščin na bojnem polju in na domači fronti. Hranite, dokler ni izstreljen zadnji top!

to, kako ohraniti domačo vojsko, ki naj bi dala opustošeni domovini in njenim prijateljem zavezniškom v pravem trenutku vsaj to malo organizirano vojaško silo, ki naj bi pomagala odvrniti najhujše in začela s tako nujno potrebnim delom rekonstrukcije. Če se pa domača vojska prepusti likvidaciji, bi bila Slovenija prepustena popolnemu opustošenju od strani Nemcev in partizanov v uri svoje osvoboditve. V deželi bi ne bilo nobene sile, ki naj bi se od znotraj uprla prisilni sovjetizaciji.

14. Italijani so ves čas med svojo okupacijo Slovenije skrivoma podpirali partizane. Nemci sedaj delajo isto. Italijani in Nemci so imeli in imajo še en načrt — uničiti slovensko ljudstvo in pograbiti njegovo zemljo, ki je zemljepisno tako važna. Slovenci kot neodvisen narod so obema sosedoma bistvena ovira za dosego njunega imperializma. Zato sta oba podpirala in še danes podpirata komunistično manjšino, ki ji ne gre za svobodno in zedinjeno Slovenijo, ampak za uničenje vseh katoliških in demokratičnih življenj, zakaj brez uničenja teh se sovjetizacija ne more izvesti. To bi pa seveda pomenilo uničenje naroda kot takega, zakaj Slovenci so eminentno katoliški narod, ki imajo skoz in skoz zapadno-evropsko civilizacijo.

Ako bi osiše dobilo sedanjost vojno, bo vloga partizanov končana, toda uspelo jim je, da so v precejšnji meri oskovali slovenski narod. Ako bo pa osiše premagano, potem je nam popolnoma vseeno, kaj se bo zgodilo — tako so si mislili Lahi in Nemci, ko so izvajali svoje načrte v Sloveniji.

Ta škodljivi načrt ni mogel zrasti iz naroda samega, ampak se je rodil v glavah njegovih sovražnikov. Zamislili so ga tisti, ki so upali na pogorišču Slovenije graditi svoje stavbe. Tem ljudem ni bilo nič za kako demokracijo, nič za krščansko slovensko kulturo. Ravno tako jim ni bilo nič za ohranitev gotovih narodnosti in so bili sploh pripravljeni žrtvovati vso zapadno kulturo. Slovensko partizanstvo ima svoje korenine naravnost v mednarodnem komunizmu, ki se mu zdi, da mu je sedanja vojna prinesla na krožniku lep priložnost, da uresniči svoj načrt, ki je z njim obseden. In ta načrt je — svetovna revolucija. Zato izkoriščajo, kar se najbolj da, svojo slučajno zavezništvo z demokratičnim zapadom. Podobno izkoriščajo do skrajnosti zanje ugoden položaj, ki je nastal v raznih deželah pod okupacijo osi. Zelo prav jim hodijo izrazi kot "sodelovanje s sovražniki," "protifašistično delovanje" in polno takega.

Komunizem se je zarekel, da mora uspeti zlasti na slovenskem ozemlju, ki je z zemljepisno - političnega stališča tako zelo važna. Toda preden doseže svoj cilj, mora najprej brezpogojno uničiti globoko ukoreninjeno zapadno-evrop-

ske krščansko kulturo v slovenskem narodu. Odstraniti mora one, ki so na braniku te kulture, pa so obenem istočasno prava hrbtnica slovenstva kot takega. V kolikor je torej komunizem imel in ima še vedno ta cilj pred seboj, ga je vedno podpiral in ga še podpira laški in nemški imperialistični sovinizem. Ta podpora je deloma kar javna in odkrita, deloma pa prikrita in tajna. Nemci smatrajo slovensko ozemlje za najkrajši most do Trsta in Jadrana, preko tega pa do Sredozemlja. Nasprotno pa gledajo Lahi v Sloveniji svojo varnost pred nemškim pritiskom na Trst, obenem pa svoj most na Balkan.

15. Komunistična akcija v Sloveniji je s svojimi zverinskimi moritvami, ki so jim sledile strahotne okupatorske represalije, morala izzvati odločno ljudsko samoobrambo. Zakaj samim sebi prepustene žrtve ne morejo trezno premisljati, po kaki poti se bodo najbolj varno rešile, ampak so prisiljene pograbiti prvo pomoč, ki jim je pri rokah. Toda brez ozira na to dejstvo, ni moglo biti drugače kot da je prišlo do odpora proti komunistom. Kot zavedni katoličani in pripadniki zapadni kulturi so Slovenci poznali komunizem že od poprej. Poznali so njegovo nevarnost v luči razlage papeške okrožnice "Divini Redemptoris." Poleg te okrožnice smo Slovenci poznali številne anglo-ameriške objave glede sovjetskega sistema. Vse te objave so slikale sovjetski sistem kot nemški izrodek totalitarizma.

(Dalje prihodnjič.)

Patriotična prireditve

V nedeljo 6. maja ob 3. uri popoldne priredijo mladinska liga, častna straža in mladinski krožki Slovenske dobrodelne zveze "Minstrel Show" in zvečer ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v počast materam in v korist "Home Coming Fund," kateri se je zasnoval pri organizaciji.

Popoldanski program bo prost vsake vstopnine. Kazale se bodo slike mater, ki so bile posnete meseca septembra ob priliki počastitve mater, članice Slovenske dobrodelne zveze in mater, ki imajo sinove ali hčere pri organizaciji, ki služijo v armadi Združenih držav.

Slike mater so zelo drag spomin bodoči generaciji, posebno onim, ki se bodo povrnili iz armade pa ne bodo našli več žive matere. Drag spomin bodo slike tudi onim potomcem, kateri ne bodo stare matere poznali pa jo bodo videli v živi pozi na platnu. Slike, čeprav so v nekaterih slučajih bolj temne, se lahko reče, da so bile povprečno dobro posnete.

Poleg kazanja slik pa bodo na programu nastopili naši mladi umetniki, kateri bodo pokazali vso svojo umetnost in nadarjenost. Na odru bomo videli črno-polte razigrane fantaline in med njimi belopolte, kateri bodo ugajali burke na račun zamorcev.

Ponovno poudarjamo, popoldanski program bo vstopnine prost in ni nobenega vzroka, da ne bi bila dvorana nabito polna. Vsak član Slovenske dobrodelne zveze, katerega čas in okoliščine dopuščajo, bi moral biti navzoč.

Pri večernem programu oziroma plesu, bo vstopnina 50c. Igral bo Srnovrnikov orkester. Čisti dobiček je namenjen v korist vračajočim se vojakom in dekletom, ko se povrnejo iz armade na svoje domove. Odbor, kateri je v ta namen izvoljen, bo skrbel za materialna sredstva in ob času vrnitve poskrbel za primeren sprejem in počastitev.

Toplo apeliramo na vsa slovenska članstva naj se v obliki številnih odzovov klicu mladosti in poseti to plemenito in alno prireditve.

Joško Penko
gl. blagajnik

Pri veliki skledi žganca, katerih so se prešerno trese vse veličini ogromni, sta si naša lovca podjeto magala. Posebno je bil Herblan, ki ni bil v demokraciji hinji navajen takih stvari kot jih je premogla t. Krleževa hiša. Herblan je velik strategist in je razen refenzivo naravnost v tem, ne rihte. Vedel je, da ne se tako močna stavba ne ži dolgo, kadar se ji enkrat melji zrahajo. Zato je podil svojo žlico za robom de naravnost pod žgance, našal od tam ogromno je. Kar samo se mu je lo, ko je videl, kako mu odlična strategija prinese gaže dobičke in sijajno Kup z ocvirki se je namre no bolj nagibal na Herblanov stran. V usodepolni nutku, ko je bilo treba za ga močnega sunka in ocvirki bo strmo glavi v do na Herblanovi strani, de, je Herblan naslonil roko, ki je krčevito držal co, ob desno uho, ter misljal spregovoril, da bi odtrgal telajta Miho od skleda trenutke:

"Miha, jaz nisem vzel seboj!"
Razumljivo je, da priznanje vzbudilo vsakega lovca in tudi ata so odnehali od skleda začudenj vprašali:

"Da je nisi? Pa kaj mek moti ali kaj? Kaj z golimi rokami na kosu a?"
"Se reče," je povzel ki je dosegel svoj namer glo zadal kupu žganca in in usodepolni sunek, visok kup z vsemi varno zamajal, potem moglavi naravnost v katero je Herblan tako ni in v strategično izkopa di, "bi rekel, da sem stvar na vse strani in konca sem pri sebi do ne bi imelo nobenega da bi oba jemala filate je to, da bo tvoja zadostovala, ker te imaš gluh roko in da hvalnik pognal tisti svedu med rebra tako svedu tako naglo, da ne bi videla, kaj jo je pravi tega sveta. Drugi, da sliši vsa čast tebi, tar. Kako bi pa igro li medveda ubil jaz, ki mo bajtar. Sicer pa blan končno poudari, pa kaj poongavilo, tam in bom stopil naprej je mogočne besede je podpri z velikanskim jedim iz skleda, v katero za spoznanje žganca, vsebina je bila pa od "Saj morda bo res tako," primaknejo nato če boš tudi res pri bila sila."

"Oh, kaj boš tisto poznals, da se ne ustne ke sape. "Mati, žgan pa zakej," se obrne v mami, ki so prinesli li kave na mizo. "Nato se malo pokrepečala vaju bo grelo."
"Primaruha, bo tak pa človek lahko popravi dvedom, bi rekel," poln blan hišno mater, ki se li besedami prav ril. Saj vsaka gospod da sliši kako dobro o hi.

Pr
ž
je srečal Da
ko natrkan s
mijan, za to t
"arja" je jezn
Damijan je
se bedasto
se mu zlobn
bi se usajal!
ni!"
prav zato! Z
predu okrog!
je pogledal v
arčji? Kaj s
nil sem mu
je dejal Jer
na na delavn
na me še žali
can je stisnil
ni se izmuznil
aj," je rekel g
Kdor hoče in
nil mu posodi.
arat sem ji z
ni v petek in
je jim zljubilo
eno! Brigita
se mu ni og
26.
Tolminci so b
nišli v C
je Jurij Kob
ni, ki jo je
za vojaških
mo; tam je t
je jasi. Ko s
ni in se pres
ni misliti na
kolznost.
ni bili zadevo
je bila
se bližali G
ni zamišlje
Mesto, s šte
možico vozil
plačo do konca
ni bilo
tolminski d
enal vsak bir
je nezauplj
ni v nenavadj
ni tam okr
znova oddalj
moramo kor
je menil Lena
mo! Kdo te
dejal Jurij K
ni ne mlati!
ne se krēm
se je ogl
ni nam lahko
je jim je hotel
za jezičnega
ki je očitno
rog, da bi u
na kalina. To
ni so dovol
ni nezaupni,
ni obisti. K
ni odpraviti
ni bili skoraj
ni so naleteli
ni bližini vlr
ni je to stan
ni je zelo ne
ni brezobih u
ni kazala na do
ničnost in je
po vsem vi
ni uradn
ni transke zaslu
ni encem se je
ni preveden, vse
ni njih. Pove
ni se jim je
ni drugo bod
ni za uslugo s
ni varja; ker s
ni zadnje pi
ni ga so mu t
ni dobi poz
ni jih je v pa
ni zdaj še z
ni stopnica
ni zopodm v
ni nesel ve
ni Lenar
ni Jerneju,
ni nas nabri
ni resen, l
ni orkev.
ni po stopni
ni bi ne bili
ni bodnjaka.

...je srečal Damijana, ko
...natrikan stopil iz piv-
...jan, za to ti pa nisem
...arja!" je jezno vzkliknil.
...Damijan je presenečen
...se bedasto smehljaj.
...se mu zlobno zasvetile
...je usajal! Saj denar
...ni!"
...prav zato! Zdaj mi pa
...redni okrog!"
...je pogledal v vežo.
...krti? Kaj se je zgodi-
...sem mu za krvavo
...je dejal Jernej ogorče-
...na na delavnik popiva.
...me se žali."
...je istiznil glavo med
...se zmislil skozi vra-
...aj," je rekel gospod Va-
...dor hoče imeti sovra-
...ni posodi. Ta Brigi-
...rat sem ji zabičal, naj
...v petek in svetek, ka-
...ni ljubilo popivati.
...Brigita! Brigita!"
...se mu ni oglasila.
...26.
...Tolminci so bili od poti
...prišli v Gradec. Še
...je Jurij Kobal vzel ko-
...da jim je nosil bra-
...ni, ki jo je Jernej po-
...za vojaških tedi, so si
...; tam je tudi rjavec
...je jasi. Ko so se neko-
...se prespali, so ta-
...misliti na svojo po-
...čnost.
...so bili zadevo mislili vse
...je bila v resnici.
...so bližaji Gradcu, bolj
...zamišljeni in za-
...sta s številnimi hi-
...moričico vozil in ljudi pa
...do konca zmedlo. V
...ni bilo tako lahko
...Tolminki dvorec, kjer
...vsak birič. Straža
...je nezaupljivo merila
...v nenavadnih nošah,
...ali tam okrog, priha-
...morava oddaljevali.
...mo koga, ki nas
...neni Lenart Golja.
...! Kdo te bo tu po-
...je Jurij Kobal. "Le
...ne mlati!"
...se je krčmar več ne
...je oglasil Jernej.
...nam lahko kaj sveto-
...jim je hotel obesiti na
...za jezičnega, zanikrno
...da bi očitno le zato po-
...kalina. Tolminec ni
...ni dovolj previdni
...nezaupni, kmalu so
...bi obisti. Ker se jezi-
...odpraviti z lepo be-
...bili skoraj pretepli.
...so naleteli na prave-
...bližini vladnega po-
...da je to starček Klaus.
...je zelo nerazumljivo
...vrezobih ustih. Vna-
...zalna na dostojanstve-
...nost in je vzbujala za-
...vsem videzu je bil
...uradnik, ki je
...transke zaslužke.
...sem se je zdel le mal-
...vreden, vse je hotel iz-
...njih. Povedali so mu
...se jim je zdelo po-
...brigo bodo že sami
...za uslugo so mu ponu-
...marja; ker se je zvijal,
...nazadnje pribečjali se
...tega so mu takoj izpla-
...dobi pozneje.
...ik je v palači mimo
...zdaj še z očesom ni
...stopnicah se je po-
...zvozdov in je tesni uni-
...nesel veliko knjigo
...eno. Lenart Golja je
...Jerneju, češ bo že
...nas nabrisal. Jernej
...resen, kakor da je
...korav.
...po stopnicah, po hod-
...ni ni bili več našli iz-
...bojnaka. Slednjič se

10 je bilo. Začujem salvo 4 pokov, živ zrak in silna eksplozija neposredni bližini okoli. Blisk nekaj stizvižganje drobcev in in smrad smodnika, šano. Levo od mene gi mi frajtraj Ušaj, je on sedaj? Ravno na kraj nesreče, ko zakriči: Ne, ne zga pride gotovo še drug isto mesto! In res, minute za tem, druge štiri granate sto: isti pok in ista in groza in žvižganj koli. Ko bi ne posa Ušaja, bi me bilo nec . . . Tukaj, prav tem mestu . . .

Skočim ven. Tra metane, plakte so t razbitih truplih pa gorki in tleče iskre tanega ognja. Hitel kaverni našega ko pa sem se spotaknil in padel.

"Jaz . . . Hrovati . . . razbit . . . polomlj . . .

Ubogi moj Hrova plemenita duša je l vek! Žal mi je zanj so ga živega še do Šta je pa kmalu potem tudi tam na že imeno kopaljšču pokopan.

Režek je bil na mes tam nekeje pri Lipi s pali, oziroma kar vrg ker ga nihče ni moge ti . . .

Komando našeg prevzel kaprol Garber človek! Isti dan sem ga "ablezval" stil) na predstraži. tiho vprašal: "Ti, k gor v jarku, počilo je la?" "Gradenti, Režek . . . " "Ubilo? Je potem smo pa odes je trpljenja, hvala B

Dimnikar Blaž čud smrti

Tamle na levo je mesto moj dobri prijatelj Dimnikar je bil pr fantič, brez hudobije, moral biti nekje blizu te (vrže kamen), tam sedaj tistale robita

VSE KARKO

se potrebuje od zob bodisi izvlečenje iz zob in enako, lahko d še polno zadovoljstvo p niku, ne da bi zgub dosti časa. Vse delo j kadar vam čas dopu naslov:

DR. J. V. ZUL
6131 St. Clair
vhod na 62. cesti, Kn slojpe.

Veterani se nadomestili z u na dvorišču Wa McGowan od A obe nogi; zbija tudi obe umetni

[illegible]

"Blaz", sem mu re-
cal, "pojdi sem, bo
delila!" "Pusti me,
se pripravil, da zaspi-
je imel res že na
"Ne! sem pojdi,
kruh, meso, knjige,
pojdi no sem!" Pa
prišel, čeravno nevo-
del poleg mene, tam
steno . . . Ravno je
reč v roke, tedaj
tresk, ogenj, dim . . .
je treščila ravno na
kjer je on prej ležal.
nahrbtnik je šel v ti-
vse je bilo razdejano
. . . Samo debelo me-
del . . . na tla se je se-
del . . . sedaj bi bil
če . . .

Še en pogled

Nekaj ur smo po-
grozote na rtiču pro-
njevici. Končno smo
Moj Bog, kakšna
Samo kamenje, tra-
ostanki onih groznih
nim, da se bo pozna-
nega dneva, kako je
lo tukaj sovraštvo
brata. Vprašali smo
be ob pogledu na
razbito grobljo: Ka-
mogel en človek tukaj
tati?

Po groblji dovod-
skakali s stene na s-
gledali par kavern,
umazali roke z rum-
zitom in videli še tu-
le šrapnele ali njihov
Skoro smo molče
bivšega skladišča vo-
teriala (Material),
vzhodnem vznožju r-
rtiča.

Do tu so nam nosi-
Tri tako dobre kul-
imeli: Zalc, Zidan in
se klicali. Vsak več-
še eden sem dol, da
hrano na posamezne
ve, kod so sedaj ti o-
je?"

"Otroci, imate k-
"Du m' ga je dav?
imam. Česte pit?" -
je dobra po vsem ten-
doživeli ta dan. "Pow-
delate tu na gmajni?
iščemo, pa ga je mal-
"Le potpi, tukaj s-
našel eno prav debelo
"Movičte, movičte, ka-
belo? Saj je povsod
za . . ."

... Na cesti pro-
Temnici.

Ko bi vidva videla,
tiste dnevo tekali po
nazaj. Kje so naš iz-
lo je vedno ponoči, i-
smo dospeli na to
vsak zase. Mlad in
vsak tekel, kar je m-
pride čimprej iz ob-
vražnih granat, ki s-
to cesto. Čuli smo

ki so v bojih zgubili
gami, je videti pri ig-
olnšnice v Washington
ague; lovilec (cat cher-
je poročnik William

ljanje tega, kar je vsak na sebi nosil. Marsikdo je seveda pritekel ravno na mesto, kamor je granata udarila in obležal. To vam je bila ta cesta lepa, gladka! Podnevi popolnoma izumrla, ponoči pa vsa v dirindaju. V teh kavernah ob njej so bila višja poveljstva, tu gori na ovinku sem pa sliša vedno peti električne svedre, tu gori mora biti nekaj velikega, pogledjmo! In res, našli smo velikansko kaverno kar z dvema vhodoma in to takoj nad potjo, ki pelje iz Temnice za Fajtihrbom po serpentinah v Renče, tam kjer se zlije vanjo naša pot od Fajti-hriba sem.

*

Kakšna zgodovina naših kraških razbitih krajev! Žal, da smo je tako malo rešili. Po večini bo šla z našimi bojovníki v grob. Samo groblje in podirajoče se kaverne bodo pravile zanamcem, kaj se je v letih 1915-1917 tukaj godilo.

Da bodo imeli bodoči vsaj en pojm o grozotah teh let, v ta namen sem zapisal te vrstice.

(Nibla.)

— 0 —

Poročni prstan

"No, moj ljubi mož, kaj takega pa nisem pričakovala od tebe. Nesrečo pomeni, če izgubiš svoj poročni prstan. Kako je bilo to mogoče?"

"Ti si kriva! Ali ti nisem vsak dan pravil: Moj žep v telovniku ima luknjo!"

— 0 —

— Prva bela naselbina v državi Louisiani je bila naselbina Natchitoches, kamor so prišli prvi naseljenci leta 1714 in je bila ustanovljena štiri leta prej kot New Orleans.

MALI OGLASI

Žene in dekleta!

Hitlerja in Mussolinija so že obesili, fantje bodo pa zdaj kmalu doma iz vojske. Pridite po lepe moderne suknje ali lepe obleke, krila, bluze ali suit, klobuk ali hlače, zgornje ali spodnje, nogovice in vsakovrstno spodnje perilo. Saj imamo pri nas približno vse, kar se potrebuje pri družini? obleke in suknje vse mere in barve. Torej ne odlašajte, pridite kmalu.

Možje, da ne boste pozabili, da bo Materinski dan na 13. maja. Spomnite se svojih dobrih ženic s primernim darilom. Vi, fantje in dekleta, pridite pa po lepo obleko k nam za svojo mamo. Se vam priporočamo,

Anzlovär's
6202 St. Clair Ave.
vocal 62. cesta.

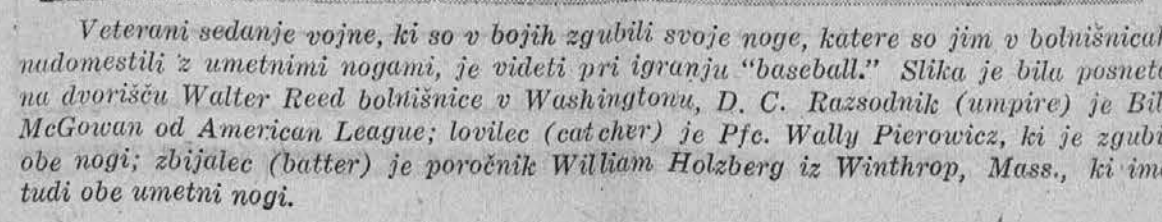
Cottage naprodaj

Proda se cottage na E. 331. St. Lot 50x150, mestna voda; proda se poceni zaradi bolezni. Poizve se na 7510 St. Clair Ave. (103)

katere so jim v bolnišnicah "ball." Slika je bila posneta Razsodnik (umpire) je Bill Gally Pierowicz, ki je zgubil z Winthrop, Mass., ki ima

omagaŋte Ameriki, ku
ine bonde in zngmka

M. Jacoby - R. Leigh:

POROČNIK INDIJSKE BRIGADE

ROMAN

"To je vendar komaj drugi kozarček!" se je jezil sir Benjamin. "Moral sem vendar nekaj požreti po tistih tvojih kroglicah —!"

Lady Warrentonova pa je medtem našla že drug predmet za svojo nemirno radovednost. Mimo vrat je priplasel mlad par: to je bila Elizabeta Campbellova z nekim častnikom.

"Glejte, vaša hčerka, polkovnik! Dekletce je zares dražestno! Ugaja mi pa tudi njen zaročenec!"

"To ni njen zaročenec," je odvrnil Campbell.

"Saj ste vendar rekli, da je zaročena."

"Da! Z Geoffreyem Vickersom, mladi častnik pa, s katerim pleše, je njegov brat Perry Vickers."

Lady Warrentonova se je malce zlobno nasmehnila:

"Jaz sem pa mislila, da je to njen zaročenec, saj se tako nežno gledata kakor prava zaljubljenca."

"Toda Oktavija!" je hotel pokarati ženo sir Benjamin, toda ta ga ni poslušala, marveč je polkovnika Campbell na prejšnjo besedi.

"Torej, dragi polkovnik, kakor sem rekla, vam bom že pokazala ženo! Bodite brez skrbi! Kakšen značaj vam je pa najbolj po godu? Kaj imate poleg značaja najrajši?"

"Molččnost!" je brez premišljanja odgovoril polkovnik Campbell.

"O, dragi Campbell, vi se mi prikupujete prav kakor dragi lord Melbourne, ki je bil nekoč moj sosed pri mizi. 'Lady Warrentonova,' je dejal, 'vi imate moč, da me spravite do blaznosti,' je rekel."

"Verjamem, da je govoril resnico," je dejal na to Campbell, sir Benjamin pa je izkoristil priliko ter se neopazno

splazil do mize, kjer so stale razne pijače.

Perry in Elizabeta sta izginila iz dvorane. Posrečilo se jima je, da sta prišla v prazno sobo, kjer sta se lahko nemoteno pogovarjala.

"Draga, nocoj si tako lep! Tako sem srečen, ko vem, da me imaš rada. Naj se zgodi, kar se hoče, ti boš samo moja!"

"Perry, vrni se v dvorano! Tu naju ne smejo videti na samem! Ljudje bodo takoj začeli govoriti. Morava nazaj v dvorano, ti pa glej, da boš čim prej govoril z Geoffreyem!"

"Ne boj se, draga! On naju bo razumel! Saj je tako dober!"

"Prav zaradi tega ne morem več prenašati te negotovosti. Vest me peče, ker vem, da mu delava krivico!"

"Toda midva se imava rada in kdo bi mogel ali naju smel ločiti in nama braniti, da se imava rada?"

Držala sta se za roke in zrla drug drugemu v oči.

Ko je Elizabeta malce okrenila glavo, se je stresla in vsa prebledela: za njima je stal njen oče...

Polkovnik Campbell ju je že iskal v dvorani, ker je hotel hčerko opozoriti na to, da nekateri že govorijo o njej in o Perryju. Pripomba lady Warrentonove ga je zadela v srce. Res da ni niti za trenutek dvomil o zvestobi svoje hčere in o poštenju Perryja Vickersa, vendar so ga te besede grizle v duši tako, da je hotel spregovoriti z Elizabeto.

Tako je prišel v to sobo. Ko ju je videl sama, je obzirno zakajšal, ker ju ni hotel presenetiti. Najbrž sta se razgovarjala, kako bosta presenetila Geoffreyja, in je vsa stvar bila čisto nedolžna! Vsaj polkovnik Campbell bi bil rad, da bi bilo tako.

Stopil je nekaj korakov bližje, toda onadva ga nista opazila. Tako je proti svoji volji bil priča teh zadnjih besedi.

Elizabeta se je zdržnila. Perry se je obrnil. Polkovnik je mirno gledal hčerki v oči.

"Bodi tako dobra, pa se vrni v plesno dvorano!" ji je rekel z odločnim glasom.

"Ali vam lahko stvar pojasnim, sire? Jaz sem..." je spregovoril Perry.

"Niti malo me ne zanima, kaj bi mi radi povedali. Nimam besed za vaše vedenje. Kako naj imenujem to, če se nekdo igra z zaročenko svojega brata?"

Perryju je rdečica zalila blede lice in vzkliknil je:

"Gospod polkovnik!"

"Molčite! Prepovedujem vam, da bi se še kdaj dobili z mojo hčerko ali da bi spregovorili še eno samo besedo z njo!"

"Sire, jaz nisem nepošten človek! Hotel sem danes govoriti z Geoffreyem, toda nisem imel prilike, da bi ga dobil kje na samem. Elizabeta in jaz... se imava rada!"

"Ljubezen! Temu pravite vi ljubezen!"

"Pojd, Perry! Prosim te, pojd zdaj!" ga je prisrčno prosilo dekle, ker se je balo, da bi med očetom in njim utegnili priti do še ostrejšega obračunavanja.

"Dvomim, da boste tako pogumni, da bi bratu priznali, kako ste ga prevarali! Toda verjemite mi, da ga bom že jaz obvestil o vsem!"

V Campbellovem glasu je

zvenela iskrena jeza. Toda tudi Perry je moral zbrati vso svojo prisebnost in voljo, da se je obvladal in da ni planil pokoncu. Prizadeval si je, da bi mu čim mirneje odgovorjal:

"Moj brat me predobro pozna, da bi verjel, da nisem bil do njega tak, kakor se spodobi!"

Nato se je obrnil k Elizabeti: "Elizabeta, prej ko odidem v Chukoti, te bom poiskal."

Priklonil se je Campbellu, udaril s petami in hotel oditi. A polkovnik Campbell ga je ustavil:

"Poročnik Vickers! Čeprav ste v diplomatski službi, ste zdaj dodeljeni moji garniziji v Chukotiju. Moj častnik ste, zato vas opozarjam, da se morate pokoriti zapovedi svojega poveljnika!"

"Razumem!" je dejal na to

Perry s hladnim glasom.

"In zato boste storili, kakor sem vam rekel. Če ne boste poslušali moje zapovedi, bom zahteval, da vas takoj prestavijo v London in postavijo pred vojno sodišče."

"Razumem!"

Perry se je žnova priklonil in odšel.

Ko je Campbell ostal sam s hčerko, je rekel mileje:

"Elizabeta, jaz te zares ne razumem."

Dekle je pritajeno ihtelo.

"Oče, rada ga imam!"

"Ali res misliš, da je to ljubezen?"

Ni mu odgovorila, samo potihem je jokala.

Campbella je ta njena bolečina globoko ganila, ker ni še nikdar videl hčerke tako obupane. Vedno je bil prepričan, da je popolnoma srečna. Ko se

je zaročila z Geoffreyem Vickersom, je mislil, da so se s tem nehale vse njegove skrbi zanj.

Zdaj pa je nenadno videl, da je njegov otrok nesrečen in da doživlja žalostno giro. Najbolj pa ga je mučila misel na to zahrbtnost.

Campbell je bil angleški častnik. Čut za čast in dolžnost mu je bil nekaj nad vse svetega. Vanj se ni smel obregniti

nihče. Za čast in dolžnost je bilo treba žrtvovati vse, potlačiti vse svoje želje in zatajiti samega sebe. Zahrbtnost in nezvestoba je bila v njegovih očeh največji, da, edini greh, ki ga je mogel kak Anglež zagrešiti! Zapleteni duševni spori so bili zanj samo izgovor, s katerim so se borili slabotni značaji in ljudje, ki so odpovedali pri izpolnjevanju dolžnosti.

Zdaj pa je moral spoznati, da se je njegov otrok pregrešil zoper ta najsvetejši zakon in naredil greh zahrbtnosti in ne-

zvestobe... In vendar... Campbell je moral življenju čutiti, da vsa njegova modrost in moralna neomahljivost, ki jo je v človekovi duši kaj, sprašuje po tem prepričanju. (Dalje prihodnje)

Gorna slika nam predstavlja pisalno mizo pokojnega predsednika Roosevelta, kjer so razpostavljeni razni predmeti, ki je bil dobil pokojni predsednik. Poleg mize pa je prazen stol, katerega je zapustil predsednik, ko se je podal na oddih nevedo, da ga v Warm Springs, Ga. čaka smrt.

Gornja slika nam predstavlja Mrs. Martho E. Truman, mater našega predsednika Trumana. Stara je 92 let in ko je izvedela, da je njen sin postal predsednik Zed, držav, je izjavila, da vsak dan moli za svojega sina, da bi ga božja previdnost vodila v njegovi odgovorni službi.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREDJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

V BLAG SPOMIN

OSME OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA BRATA

John Komočar

ki je zaspal večno spanje dne maja 1937.

Osem let v hladnem grobu brat ljubljani že počivaš, a nismo Te še pozabili, v sreli živi blag spomin.

Saj na božji klic od tuka vsak na oni svet odhaja, prosí pri Bogu za nas, da pri njem se srečno snidemo.

Žalujoci ostali:

ANNA GRDANC sestra;
MARTIN KOMOČAR brat.

Cleveland, O. 3. maja 1945.

Jos. Zele in Sinov

POGREBNI ZAVOD

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

6502 ST. CLAIR TVENUE

452 E. 152nd STREET.

COLIN WOODSKI URAD: Tel.: KEMER

V BLAG SPOMIN

SEDME OBLETNICE PREZGODNJE SMRTI NAŠE IZKUPNE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE HČERE IN SESTRE

Agnes Zobec

ki je v cvetoči mladosti zatisnila svoje mile oči ni mirno v spomin zaspala dne 3. maja 1938.

Že sedmo leto bridke žalosti, kar si Ti zapustila naš dom, ljubljena hči in draga sestra, in utihnil je Tvoj vesel glas.

Tvoja draga žalujoci ostali: FRANK in AGNES ZOBEC stari; FRANK, EDWARD in ALPHONSE bratje; FRANCES, VIDA, EMILY in ESTHER sestre; TETA in STRIC.

Cleveland, O. 3. maja 1945.